

Francesco Cossiga — prvi tuji predsednik v republiki Sloveniji

V nedeljo so agencije kot prvovrstno senzacijo vrgle v svet novico, da je italijanski predsednik Francesco Cossiga kot prvi poglavar tuje države obiskal Republiko Slovenijo. V Novi Gorici sta ga pričakala predsednik države Milan Kučan in premier Lojze Peterle. Večina evropskih držav v tem srečanju vidi gesto prijateljstva med sosednjima državama in napoved skorajšnjega priznanja Republike Slovenije s strani uradne Italije.

Evropski pokal: Oraže ubranil 11-metrovko

Lani ob tem času je Milan Oraže stal v голу SAK in izredno zanesljivo branil proti Trgu. Leto navrh pa že v голу na tekmi za evropski pokal Tirol — PAOK iz Soluna. Kako je šlo Milanu na tej tekmi, lahko preberete na strani 15.

LETO XLIII. Številka 45 Cena 8,— šil. (10 din)
petek, 8. novembra 1991

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Tudi slovenska narodna skupnost načelno upoštevana

Sklenjen deželni zakon o kulturnem pospeševanju

Danes je bil v koroškem deželnem zboru sklenjen zakon o kulturnem pospeševanju; veljaven bo s 1. januarjem 1992. Smernice kulturnega zakona v veliki meri upoštevajo tudi želje in potrebe slovenskih kulturnih dejavnikov, kar tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer pozdravlja.

pospeševanju pa veljajo tudi kot priporočilo občinam; po teh smernicah naj bi tudi regionalno pospeševali kulturna prizadevanja. Področja kulturnega pospeševanja obsegajo upodabljalno umetnost in design, glasbo, literaturo, arhitekturo, ohranitev starih mest, znanost, ohranitev ljudske kulture, elektronske medije, fotografijo in film, nekonvencionalno kulturo in avantgardistično kulturno delovanje, pa seveda tudi interkulturno sodelovanje.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da bo koroška deželna vlada uredila kulturni gremij in strokovne svete, ki bodo deželni vladi svetovali pri izvedbi kulturnega pospeševanja.

Več v prihodnji številki NT.

Skupnost južno-koroških kmetov se predstavlja

1. decembra 1991 so na sporedu kmečkozbovske volitve, na katere se naši kmetje že intenzivno pripravljajo. Ta teden SJK predstavlja svoj volilni program in svoje kandidate.

Predstavljamo Vam jih na straneh 4 in 5.

Posebno razveseljivo je dejstvo, da bo deželna vlada v prihodnje v večji meri podpirala tudi kulturno izmenjavo. Prav tako zadovoljna je s kulturnim zakonom tudi deželnozborska poslanka mag. Melitte Trunk, ki meni, da je zakon tako široko zasnovan, da bo možno podpirati tudi nove pobude. Kljub temu pa da zakon jasno predvideva tudi pospeševanje interkulture zamisli in kulturne izmenjave, pravi Trunkova.

Zakon o kulturnem pospeševanju na Koroškem je široko za-

snovan in predvideva pospeševanje sodobnega kulturnega ustvarjanja, obenem pa naj bi se podpirale tudi iniciative, ki skrbijo za ohranitev kulturne dediščine. Smernice zakona predvidevajo tudi, da bi postale kulturne ustanove za prebivalstvo laže dostopne. Nadalje naj bi kulturni dejavniki skrbeli za smiselno ohranitev in sodobno poživitev koroškega kulturnega prostora in se trudili za kulturno izmenjavo.

Smernice zakona o kulturnem

Odprt generalni konzulat ZR Nemčije v Ljubljani

Ljubljana, 6. 11. 91. Nemški zunanji minister Hans Dietrich Genscher je odredil, da v glavnem mestu Republike Slovenije njegova država odpre generalni konzulat. To se je res zgodilo brez velikega pompa. Nemški veleposlanik Julius Balt je pripomnil, da odprtje konzulata pomeni prvo stopnjo k priznavanju samostojnosti Slovenije. Kasneje bo konzulat prerastel v veleposlaništvo, kar je že dolgo časa velika želja obeh narodov. Tako je poleg Avstrije in Italije tudi Nemčija dobila svoj domičil v slovenski prestolnici.

Izreden uspeh mladih igralcev v Škocijanu

Otroška gledališka skupina iz Škocijana je predstavila izredno kvalitetno pravljico igrano z naslovom „Mucin dom“.

Več na strani 7

PISMO IZ SLOVENIJE

DEMOS v pat
položaju

V trenutku, ko pišem to pismo, za zaprtimi vrati zaseda Svet Demosa, koalicije, ki je lansko pomlad dobila največ glasov slovenskih volilcev. Njegov predsednik dr. Jože Pučnik skuša rešiti, kar se rešiti pač da, torej koalicijo v takšni obliki, kot je bila doslej. A obeti niso nič kaj rožnati; Demokratska stranka Slovenije v koordinaciji Igorja Bavčarja in pod taktirko Dimitrija Rupla je po zadnjih raziskavah javnega mnenja tista, ki bi trenutno na volitvah odnesla poleg Peterletovih Krščanskih demokratov največ glasov. Politično geografska karta je pokazala drugačno izohipso. Ko je v nekdanji Slovenski demokratski zvezi prišlo do razkola in je dr. Rajko Pirnat ustanovil stranko narodnjakov, nihče ni pričakoval tako naglega Ruplovega vzpona. Skrbne analize javnega mnenja so pokazale, da bi Peterle zmagal s 16 odstotki glasov, Rupel pa z 15,8 odstotki. Široka plejada slovenskih razumnikov se je začela včlanjevati v novo Demokratsko stranko, katere namen je bil, po Bavčerjevih besedah, v slovenskem političnem prostoru ustvariti močno sredinsko usmeritev, in s tem volilno narodno telo enakomerno porazdeliti od desnice do leve. Demos je po besedah samega dr. Pučnika pred razpadom in na politična prizorišča bodo stopile nekdanje stranke samostojno, hkrati z onimi, ki niso bile doslej vključene v Demos. Če k temu dodamo še večkrat izrečeno zahtevo po novi slovenski ustavi, ki naj bi bila naréd v mesecu dni, lahko v Republiki Sloveniji pričakujemo volitve že konec letošnjega leta ali najkasneje prihodnjo pomlad. Marsikdo bi dejal, da omenjeno spada v poglavje politične znanstvene fantastike, a v politiki je prav vse mogoče.

Nedavni obisk italijanskega predsednika Cossiga in zadnji nastopi Milana Kučana na Haaški konferenci, dajo slutiti, da se pri nas dogaja nekaj velikega. Kljub vsiljevanju balkanskih opcij in kljub grožnjam z gospodarskimi sankcijami s strani Haaških ministrov ostajata Kučan in Peterle neomajna: Slovenija je samostojna država, ki se je plebiscitarno odločila, da bo svoje prihodnje življenje in usodo krojila sama.

Konkurenca na
hrvaških bojiščih

Naša sosednja republika Hrvaška je v najbolj nezavidljivem položaju. Strahotna vojna, ki se razteza od Slavonije, Banije, Korduna, do Dubrovnika, noče in noče pojenjati. Najhuje je slejkoprej v Vukovarju, za katerega zlobneži na pravijo več, da je hrvaški Stalingrad, temveč Tudžmangrad. Na hrvaški politični in vojaški sceni so se začeli pojavljati povsem novi ljudje in skupine, ki nesposobnemu Tudžmanu pijejo kri in parajo živce. Na prvem mestu je Hrvatska stranka prava, neposredna naslednica Paveličeve fašistične ustaške stranke s svojimi do zob oboroženimi enotami, ki delujejo po svoje in sem ter tja zagreše tudi grozne zločine. A veliko Hrvatov jih obravnava kot narodne junake, saj so se odlično izkazali v borbah s srbskimi četniki. Tudžman jim je prepovedal vojaško delovanje, a vse zaman, njihov vodja Dobroslav Paraga se na hrvaškega predsednika požvižga in ukrepa po svoje. Druga nevarna konkurenca Banskim dvorom se pojavlja v Vukovarju. Gre za legendarnega vojskovodjo in poveljnika obrambe omenjenega mesta Mileta Dedakovića-Jastreba, ki je Tudžmana in njegovo spremstvo odkrito obtožil izdajstva, nesposobnosti in v zaviti obliki tudi korupcije. Narod vzhodne Slavonije po božje časti polkovnika Jastreba in s prstom kaže na nesposobni Zagreb. Kakorkoli že, začela se je poleg vojne tudi interna hrvaška „revolucija“, kjer posamezne hrvaške stranke ne izbirajo sredstev, da bi onesposobile konkurenco. Ubili so podpredsednika stranke prava; trdijo, da je morilska roka segla iz Banskih dvorov. Tudi legendarni Jastreb je v življenjski nevarnosti, saj Tudžman ni takšne vrste človek, ki bi trpel neposlušnost in neposredno vojaško ter politično konkurenco. Zato ni tako iz trte izvita haaška ugotovitev, da gre v Jugoslaviji za spopad dveh totalitarnih sistemov in ne toliko za vojno med komunizmom in demokracijo. Slovenija to spoznava na lastni koži; od tod tudi obupna prizadevanja, da bi se izvili iz skupne jugo vreče in se pridružili Evropi. Pobeg iz balkanske norišnice je za nas edina možnost. Druge ali tretje poti ni, pa četudi bi hotel svet drugače.

Tadej Bratok

Slovenija v prvih mesih na gospodarsko močnih nogah

Na povabilo Enotne liste je prišel pretekli teden na pogovore na Koroško slovenski minister za finance Dušan Šešok, ki se je srečal tudi z deželnim glavarjem Zernattom ter obiskal Zvezo slovenskih zadrug.

Minister Šešok je imel na Zvezi slovenskih zadrug pogovor tudi s predstavniki koroškega slovenskega gospodarstva.

Na srečanju s slovenskimi koroškimi gospodarstveniki je Šešok zagotovil, da so politične razmere v Sloveniji trenutno stabilne. Proti vsem pričakovanjem in prerokovanjem pa je tudi gospodarstvo v Sloveniji stabilno. To nazorno kaže izvozno-uvozna

bilanca Slovenije, ki je celo pozitivna. Slovenija je po vojni izvozila za 4,6 mrd. dolarjev, uvoz pa je znašal le 4,3 mrd. ameriških dolarjev. Tudi letni proračun je izravnal. „Nova monetarna politika Slovenije je bila neverjetno učinkovita,“ je dejal Šešok in da-

Samostojna gimnazija za
gradišćanske Hrvate in Madžare

Velika želja gradišćanskih Hrvatov in Madžarov se je uresničila, ko sta prosvetni minister dr. Rudolf Scholten in gradišćanski deželni glavar Karl Stix najavila Hrvatov in Madžarom v Oberwartu dvojezično gimnazijo. Tako so se uspešno zaključila večletna prizadevanja gradišćanskih manjšin za ustanovitev lastne srednje šole.

Zastopnikom manjšin se zdi pomembno, da se otroci temeljito naučijo svojega materinega jezika. Vrh tega potrebuje Avstrija pri vstopu v EGS strokovnjake, ki z znanjem jezikov in poznavanjem kulture sosednjih držav lahko prevzamejo pomembno funkcijo pri povezovanju narodov. Pomembni predpogoji za gimnazijo so:

1. Število dijakov v posamez-

nih razredih ne sme biti višje kot na drugih gimnazijah.

2. Vsak učenec lahko prestopi v druge šole vseh zveznih dežel.

3. Absolventi imajo pravico študirati na katerikoli univerzi.

Dvojezično gimnazijo pa lahko obiskujejo tudi otroci z nemškimi maternim jezikom. Odgovorni zastopniki hrvaške in madžarske manjšine si bodo prizadevali, da bodo učenci deležni kvalitetne izobrazbe.

Umrl je dr. Drimmel

1. novembra je v 79. letu starosti umrl nekdanji minister dr. Heinrich Drimmel. Med leti 1954 in 1963 je bil dr. Drimmel minister za pouk in kulturo, torej v času, ko je prišlo tudi do ustanovitve Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Drimmel se je tudi po imenovanju za ministra osebno pogovarjal s predstavniki koroških Slovencev o šolski problematiki; vendar spremembe v manjšinskošolskem zakonu (odprave obveznega dvojezičnega pouka na dvojezičnih solah na dvojezičnem ozemlju Koroške) tudi on ni mogel preprečiti.

Minister Šešok (na sliki tretji z desne) se je srečal s koroškimi gospodarstveniki ter Enotno listo. Slika: Fera

lje utemeljeval: „Z uvedbo tolarja je bilo možno znižati inflacijo od letno 48 % na 24 %.“

Preglavice dela Sloveniji rastoči trg brezposelnih. Trenutno ima Slovenija 8 % brezposelnih, prav zaradi tega vztrajno išče tuje investitorje. Izmed večjih infrastrukturnih projektov, ki naj bi dolgoročno zagotovili delovna mesta, so načrtovana gradnja elektrarn na Savi, izgradnja avtocest ter izgradnja železniške proge Jesenice—Koper. Zadnji pro-

jekt bi omogočil avstrijskemu in evropskemu tržišču večje in boljše izkoriščanje luke Koper.

Vso pozornost trenutno Slovenija polaga v ustvarjanje donosnih pogojev za tuje investitorje. Avstrija je pri tem seveda čisto na vrhu vseh prizadevanj. Zastopnik Republike Slovenije na Dunaju Karel Smolle se intenzivno trudi na tem področju. Smolle je za Slovenijo zahteval pristopno pogodbo k EFTA ter druge olajšave v trgovanju z evropskimi

državami. Doslej je Slovenija 57 % svoje proizvodnje prodala doma, 19 % v tujih državah in 25 % v južnih republikah. Ta delež se je zaradi vojne zelo zmanjšal in pospešil še večje pobude slovs. gospodarstva na evropskem in predvsem avstrijskem tržišču. Vsekakor je minister Šešok optimističen, češ da bo Sloveniji že na začetku uspelo ustvariti zdrave gospodarske osnove, ki bodo v državo privabile tuji kapital in „know-how.“ Silvo Kumer

XVI. srečanje narodnih skupnosti sosednjih dežel

Od 25. do 27. oktobra je bilo na Dunaju 16. srečanje narodnih skupnosti sosednjih dežel, katerega se je udeležilo preko sto manjšinskih zastopnikov iz Avstrije, Slovenije, Hrvaške, Italije, Švice, Madžarske, Češke in Slovaške. Geslo srečanja je bilo „Tradicija in napredek — narodne skupnosti v industrijski družbi“.

O osrednji temi srečanja so predavali dr. Andreas Moritsch, dr. Vladimir Klemenčič, dr. Jan Bučah in dr. Heinz Fassmann. Predstavili so tudi izsledke študije o vplivu industrializacije na položaj narodnih skupin. Pri vprašanju o vplivu množičnih javnih občil na manjšino se je pri tem pokazala značilna razlika med manjšinami z dobro medijsko oskrbo in lastnem jeziku, kot so Madžari na Slovaškem in Retoromani v Švici, ter drugimi narodnimi skupnostmi. Medtem ko so prvi menili, da množična ob-

čila pomagajo pri razširjanju manjšinskega jezika, so slednji ocenili, da na to nimajo vpliva ali da manjšinskemu jeziku celo škodijo. Med drugo skupino so bile tudi vse avstrijske narodne skupine, kar kaže na njihovo slabo medijsko oskrbo. Šege in navade, torej tradicionalne oblike narodne kulture, igrajo pri manjšinah veliko večjo vlogo kot pri večinskem prebivalstvu, kar niti ni čudno, saj so manjšinam druge poti do narodnostne identifikacije dostikrat zaprte. Kljub temu da mislijo, da imajo domala vse manjšine težave pri mladinskem delu in da skoraj povsod manjkajo pristopi k moderni mladinski kulturi. Prav tako so skoraj vsa območja, kjer živijo narodne skupine, gospodarsko slabo razvita. S tem sovpada tudi rezultat vpraševanja, katerega izsledek je, da večina manjšin meni, da pripadniki narodnih skupin v večjih mestih ne morejo obdržati lastne identitete. To je pravzaprav najbolj vznemirljiv rezultat študije, ki zgovorno prikazuje težave, s katerimi se spopa-

dajo narodne skupine pri prehodu iz kmečke v postindustrijsko družbo.

Udeleženci srečanja so kot nadvse potreben korak v to smer sklenili, da na Dunaju ustanovijo lastno tiskovno agencijo za informiranje o manjšinskih vprašanjih.

Seveda je bilo mnogo prostora posvečenega tudi vojnim dogodkom na Hrvaškem. Udeleženci srečanja so zahtevali, naj se ukrene vse, da se vojna preneha; ostro so tudi obsodili razbojniška vojna dejanja na Hrvaškem in v Bosni. Zastopniki narodnih skupin iz Hrvaške — Čehi, Slovaki, Romi, Ukrajinci, Nemci in Italijani — so potrdili svojo lojalnost do hrvaške države in poročali, da so te narodne skupine pripravljene za boj za svobodno Hrvaško. Ukrajinci, Čehi, Slovaki in Nemci pa so še posebej prizadeti, saj živijo prav v Vukovarju, Vinkovcih in Osijeku, tako da vojna proti Hrvaški ogroža njihov obstoj.

Rudi Vouk

Tržaška:

Fašistični napad

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti obsoja fašistični napad na Zgonik in Repentabor, kjer so poškodovali slovensko osnovno šolo „1. maj 1945“ in spominsko obeležje vsem repentaborskim žrtvam nacifašizma na Colu. Opraviti imamo z vzdušjem, ki so ga povzročile nacionalistične sile in je dosegel svoj višek med razpravo in odobritvijo statuta tržaške občine. Napad na slovensko šolo in na obeležje narodnoosvobodilne borbe proti fašizmu je nedopustno dejanje v evropski državi! Dejstvo, da je do napada prišlo pri belem dnevu ob pristonosti najvidnejših neofašističnih tržaških veljakov in samega poslanca Parigija, predstavlja izziv, na katerega mora slovenska narodnostna skupnost odločno odgovoriti. Velika je tudi odgovornost organov javnega reda, ki doslej še niso odkrili krivcev večkratnih skruniteljev slovenskih obeležij in napisov. Tokrat pa je bil napad javno napovedan in so ga izpeljali skupno z neofašističnim poslancem dobri znanci Menia, Sluga in Dressi.

Svetovni slovenski kongres o knežjem kamnu

2. in 3. novembra so se sestali v Celju predsedniki konferenc Svetovnega slovenskega kongresa, ki delujejo po celem svetu. Koroško je zastopal prof. Lojze Dolinar.

Del zasedanja v Celju je bil namenjen med drugim tudi Koroški, saj je osrednji odbor SSK na pobudo prof. Dolinarja sprejel resolucijo o knežjem kamnu. SSK bo razposlal resolucijo preko svojih konferenc javnim občilom po vsem svetu, tako da bo svetovna javnost seznanjena s protislovensko heimatdinstovsko gonjo na Koroškem.

Sporočili so, da je SSK pri Organizaciji združenih narodov, UNO, zaprosil za sprejem — kot član s statusom opazovalca. Prošnjo so oddali, postopek pa je še v teku.

Posebna komisija pri SSK bo izdelala tudi zakonski osnutek za pridobitev državljanstva Slovencev, ki živijo v zdomstvu, izseljenstvu in zamejstvu. V ta namen bo izdelal SSK vprašalnik, na osnovi katerega bo možno ugotoviti število tistih, ki bi želeli dobiti slovensko državljanstvo, ter sprožiti potreben postopek preko SSK.

Na pobudo SSK se pripravlja pri Radiu Slovenija poseben kanal na kratkih valovih, ki bo omogočal poslušanje slovenskega programa po celem svetu.

Vaš
svetovalec

nt
naš tednik

1. decembra — kmečkoborske volitve — 1. decembra kmečkoborske volitve . . .

„Skupnost južnokoroških kmetov“ se predstavlja

Skupnost južnokoroških kmetov se odločno obrača proti vstopu Avstrije v EGS. Predvsem gorski kmetje bi bili od nove gospodarske ureditve zelo prikrajšani. Njihov zastopnik SJK je Anton Höberl, gorski kmet z Djekš.

SJK — samostojna in neodvisna

Kaj smo dosegli?

- Organizacija samopomoči južnokoroških kmetov — strojni krožek; tako kmetom pomagamo znižati stroške in boljše izrabiti čas.
- Premija za vzrejo kobil. Konji so gospodarski in kulturni dejavniki na južnem Koroškem, predvsem na Zilji.
- Pomoč ob škodi zaradi suše in toče.
- Svetovanje in podpiranje južnokoroških kmetov, ki v gospodarstvu gredo nove poti.
- Izboljšanje razumevanja slovenske manjšine v kmetijski zbornici.

- Okrepitev samozavesti naših kmetov.
- Ustanovitev neodvisne izobraževalne in svetovalne organizacije.

Na žalost pa mi tudi v prihodnje ne bomo mogli zvišati agrarnih cen ali se s kovčkom denarja pojaviti povsod, kjer gre za oškodovanost, za ohranjanje kmetov, kmetij, vasi!

Kaj želimo doseči v prihodnosti?

- **Podpiranje kmetijstva** — enostavno, hitro in nebirokratsko!
Nuno potrebujemo
— sodoben servis za vse iskalce podpor
— privlačno pospeševalno svetovanje v bližini kmeta
— hitra pomoč pri investiciji v nove, v prihodnost usmerjene dejavnosti, namesto neskončnih papirnatih vojn.
- **Mladi in stari** — brez soglasja ni prihodnosti!
Mladi na kmetiji potrebujejo zase za dihanje več zraka, več možnosti za

poskušanje. Stari pa zase več priznanja in zaupanja v mladino.

- Nujno potrebujemo
— novo svetovanje, ki naj se osredotoči na človeške in družinske težave na kmetiji
— dobro šolane svetovalce in svetovalke za človeške in družinske težave
— nove nastavke svetovanja za težaven čas ob predaji kmetije
— v predpisih o upokojitvi finančno spodbudo za pravočasno predajo kmetij.

- **Kmetica** — središče kmetije
Brez kmetice ni kmetije — brez kmetije ni življenja.
Zato nuno potrebujemo
— popolno porodniško podporo za kmetice.

- podporo za dopust, namenjen izobraževanju, oz. za čas, namenjen učenju
— okrepitev socialne in obratne pomoči, ki naj bo povezana z družinskim svetovanjem
— zagotovitev njenih pravic kot sosesestnice
— neposredno izplačanje pokojnine.

- **Gorski kmetje** — nobene opuščene kmetije v gorski pokrajini
Gorskim kmetom se mora družba zahvaliti za zaščito pred naravnimi katastrofami ter za oskrbovanje naravo. Da bi to tako ostalo, nuno potrebujemo
— višje cene za izdelke gorskih kmetov
— za kmete v conah 3 in 4 nevezanost na mlečni kontingent (pri produkciji na lastnih površinah)
— podpore za plemensko živino,

tudi ko gre za direktno prodajo na kmetiji

- prevzemanje stroškov za gradnjo in vzdrževanje poti, telefonov, kanalnih priključkov itn.
— poceni krediti in dodatki pri investicijah za „dopust na kmetiji“
- **Polkmetje** — enakovrednost namesto dvojne obremenitve
Kdor v svojem prostem času vzdržuje še kmetijo in oskrbuje pokrajino, naj za to ne bo kaznovan.

- Zato nuno potrebujemo:
— zvišanje zgornje meje enotne vrednosti pri podpori polkmetov, ki resnično obdelujejo svoje površine
— prilagoditev kmečke izobrazbe položaju polkmeta
— preoblikovanje socialnega prava (npr. oprostitev prispevka za nezgodno zavarovanje).

Za vse kmete — pomoč za samopomoč

- Ker je kmetijstvo pred preobratom, kmetje nuno potrebujejo
• Intenzivno pospeševanje gozdarstva na vseh področjih
• Gozd in divjačina: lov mora ostati v rokah domačih kmetov
• Pomoč pri iskanju novih tržnih možnosti
• Rizični sklad za tiste, ki „prestopijo“; okrepljeno pospeševanje investicij v tveganih strokah
• Svetovanje kmetom, ki se želijo preusmeriti
• Okrepljeno pospeševanje ekološkega poljedelstva
• Preoblikovanje obrtnega zakona. Zaustaviti zapostavljanje kmeta
• Brez sodelovanja kmeta naj ne bo krajevnih in pokrajinskih razvojnih načrtov.

Ta teden je Skupnost južnokoroških kmetov predstavila svoj volilni program ter kandidatno listo, ki jo sestavljajo domači kmetje z Roža, Podjune in Zile.

Kakor že znano, prihaja glavni kandidat Janko Zwitter z Zile, drugi — dipl. inž. Štefan Domej pa iz Podjune. Prvič kandidira na izglednem mestu tudi kmetica, in sicer Kati Kert s Konovec v Podjuni.

Volilni boj se bo aktivno pričel za naše kandidate že ta teden. Pri Zwitteru v Zahomcu je danes v petek tiskovna konferenca, popoldan pa vabijo na tako imenovano „Kompostpartij“ na Bistrico na Zilo.

V sredo, ob 20. uri, bo volilno zborovanje v Selah, v soboto pa je na sporedu Kmečki ples v Globasnici. Večja volilna zborovanja bodo še v torek, 19. novembra, v Št. Jakobu v Rožu, v sredo, 20. novembra, v Bilčovsu (gostišče Koren), v petek, 22. novembra, v Dobrli vasi in v nedeljo, 24. novembra, v Globasnici (gostilna Šoštar).

Vsi kandidati bodo v naslednjih treh tednih vsak dan na poti; obiskovali bodo naše kmete, se z njimi pogovarjali in zbirali želje kmetov, ki naj bi jih zastopniki Skupnosti južnokoroških kmetov nato predložili Kmetijski zbornici.

To je prvih deset kandidatov Skupnosti junokoroških kmetov:

1. JANKO ZWITTER
kmet z Zahomca,
pd. Abujič, letnik
1946

2. Dipl. inž. ŠTEFAN
DOMEJ, kmet z
Rinkol, pd. Zgonc,
letnik 1958

3. KATI KERT
kmetica
s Konovec
letnik 1961

4. ANTON HÖBERL
gorski kmet
z Djekš, pd. Veruč,
letnik 1932

5. FOLTI KARGL
kmet z Bač,
pd. Jerut,
letnik 1953

6. MARIJAN OLIP
kmet iz Sel,
pd. Užnik,
letnik 1954

7. JOZEJ HASCHEJ
kmet iz Kokij,
pd. Zunder,
letnik 1961

8. KRISTA
JANEŽIČ
kmetica
s Podrošče,
letnik 1964

9. FRANC WUTTE
kmet z Male vasi,
pd. Kunc,
letnik 1959

10. MICHAEL MISCH-
KULNIG, kmet z
Branče vasi, pd.
Krzej, letnik 1963

„Kompostpartij“
Namesto kadečega se zažiganja divjih deponij v naravi in rastočih kupov smeti:
• kompostiranje hišnih in vrtnih odpadkov
• dragoceni humus
• aktivni prispevek k življenju vredni naravi
Referentka: Dipl. inž. Christiane Halder, Deželna vlada Nižje Avstrije
Čas: petek, 8. november 1991, ob 14.30
Kraj: Bistrica na Zili, občinski urad

„Nove terapije s cveticami“
• karakteristike in indikacije posameznih cvetnic
• diagnoza cvetnic
• praksa v cvetniški terapiji
• cvetniška kožno-conska terapija
Referenti: Helmut Wild; zdravilni praktik, vodja naravno zdravilne prakse v Erlangenu, sodelavec izdajatelja „Nove terapije s cveticami“, dočeta na šolah za zdravilne prakse
Kraj: Dom v Tinjah
Čas: od sobote, 9. novembra, do nedelje, 10. novembra, vsak dan od 9. do 18. ure
Prispevek: S 2000,—

Kmečko izobraževalna skupnost (KIS) in Zadruga Pliberk prirejata
1. pogovor o rezultatih preiskave tal (preiskava tal 26. aprila 1991)
2. pospeševanje gojenja rastlin bo gojenje katerih vrst rastlin bo država pospeševala v letu 1992
Kraj: Posojilnica Pliberk
Čas: sreda, 13. november 1991, ob 19.30
Referent: inž. Willibald Pichler

Na mnoga leta Šimeju Triessnigu

V Ločah je te dni obhajal svojo šestdesetletnico dolgoletni pevovodja nekdanjih „Baških fantov“ in še danes zelo prizadeven vodja cerkvenega pevskega zbora, Birtov oče, Šimej Triessnig. Kot kmečki sin je moral že v mladih letih trdo prijeti za delo kot sin zavedne slovenske družine; okusiti je moral tudi vso grozoto pregnanstva v najtemnejšem obdobju koroških Slovencev — za časa nacistične strahovlade. Po vrnitvi iz izseljenstva je bil že močna opora očetu pri ureditvi izropanega posestva in kmalu so pridne in neutrudne roke vsaj delno popravile povzročeno škodo. Pa ni klicala le domača gruda, močno prizadet je bil slovenski narodni živelj; potrebno ga je bilo obnoviti in postaviti nove temelje kulturnemu delovanju. In Šimej, kot izvrstni pevec, je sledil klicu časa; kljub naporemu kmečkemu delu se je takoj vključil v novoustanovljeno SPD „Jepa-Baško jezero“ ter se s šolanjem usposabljal za pevovodjo. Ko so v Rožu ustanovljali moški zbor, je bil eden izmed prvih, ki se mu je pridružil; kmalu je pri „Baških fantih“ vzel sam vajeti v roke. Vseskozi je ostal zvest tudi domačemu cerkvenemu zboru ter ga po smrti mežnarja Franca Vidica tudi sam vodil naprej. Kot društveni odbornik je močno vplival na celotno kulturno življenje tega območja; skrbel je tudi za slo-

vensko kmečko združenje, za občinske zadeve; vneto se je posvečal, kot odbornik, Združenju staršev

na Slovenski gimnaziji v Celovcu. Po sorazmerno rani smrti očeta je prevzel Birtovo domačijo; v Podgorjah si je izbral svojo družico Anijo, ki mu je rodila štiri otroke. Vsi so danes bodisi na višjem študiju ali pa imajo strokovno izobrazbo. Leta so mu sicer zapustila sledove, toda volje niso mogla zlomiti, vedno je stal kot močan steber na braniku za naše pravice v javnosti in cerkvi.

Ob okroglem jubileju so se zbrali pevci cerkvenega in društvenega moškega zbora na domu slavljenca ter mu izročili svoje čestitke in izrazili željo, da bi še naprej ohranjal zavzetost iz mladih let in da ne bi opešal v prizadevanju za pravice našega življa. V prijetni družabnosti je še dolgo v noč donela slovenska pesem na Birtovem, ki jo je počastilo tudi zastopstvo strešne kulturne organizacije iz Celovca z odlikovanjem za slavljenca.

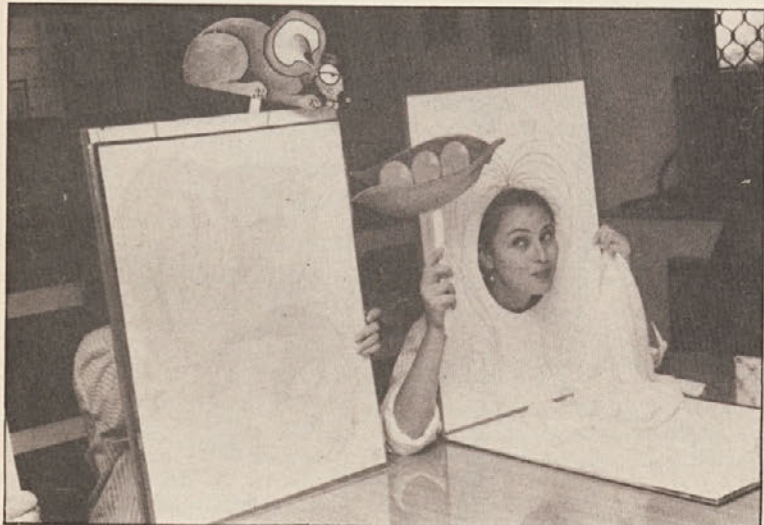
Niti teden dni zatem pa je mrtev omahnil prijatelj — Tratnikov Martin. „Memento mori!“

„Lepotička“ na naših šolah in vaseh

Slovensko stalno gledališče iz Trsta je pretekli teden gostovalo na Koroškem z igro Lepotička. „Vsaka lepa pravljica se lepo konča, vsaka lepa pravljica v knjigi je doma; zato svetujemo:

knjigo vzemi v roke,“ pravijo igralci, ki so na izredno zanimiv in preprost način uprizorili delo in vabili otroke, da si pravljico preberejo v knjigi še doma.

Nekoč sta živela kralj in kraljica, ki sta se imela zelo rada... Tako se je pričela predstava tudi na Radišah, kjer so otroci sledili pravljici z veliko pozornostjo.

Foto: Fera

ČESTITAMO

V Resnici je te dni praznoval 50-letnico **Hanzi Oraže**. Slavljenču priskrbo čestitamo in mu želimo še mnogo zdravja in veselja.

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike **Mariji Jelen** in **Karlu Sekolu** iz Dobrle vasi, **Elizabeti Dobrovnik** z Metlove in **Elizabeti Paulitsch** iz Goselne vasi. Vsem slavljenčcem iskreno čestitamo ter želimo mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Rojstni dan je obhajal **Rupert Miki**. Ob prazniku mu želimo vse najboljše!

Osebni praznik sta obhajala **Jozej Lepuschitz** iz Ščedma in **Hanzej Seher** iz Velinje vasi. Čestitkam Našega tednika se pridružuje Društvo upokojencev iz Št. Jakoba.

V torek je slavil 70. rojstni dan **Luka Boročnik** iz Podkrajja pri Pliberku. Ob tem visokem življenjskem prazniku mu iskreno čestitamo ter želimo mnogo sreče, osebnega zadovoljstva in predvsem trdnega zdravja! Našim čestitkam se pridružuje tudi Društvo upokojencev Pliberk.

Osebni praznik je obhajal **Šimi Olip** iz Sel na Borovnici. Iskreno čestitamo!

Včeraj je slavila 50-letnico življenja **Ivanka Sturm** iz Mokrij. Tudi njej iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta!

Rojstni dan in god obhaja Ro-

tarjev atej, **Andrej Wutte** iz Pogrc pri Št. Vidu. Za dvojni praznik mu želimo vse najboljše!

V Globasnici je obhajala 80. rojstni dan **Neža Krajger**. Slavljenki priskrbo čestitamo ter želimo mnogo sreče, trdnega zdravja in božjega blagoslova! Čestitkam se pridružuje tudi Društvo upokojencev Pliberk.

60. rojstni dan slavi **Elizabeta Pörtsch** iz Železne Kaple. Ob tem lepem življenjskem prazniku iskreno čestitamo ter želimo še mnoga zdrava in srečna leta!

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike **Ceciliji Lunder** iz Letine, **Mariji Buchwald** iz Nonče vasi, **Elizabeti Arbeitstein** iz Pliberka, **Vilku Perzu** in **Janezu Pernatu** iz Bistrice, **Katarini Kordeš** iz Male vasi, **Pauli Pittino** iz Repelj in **Mariji Vodivnik** iz Vogrc. Vsem slavljenčcem iskreno čestitamo ter želimo mnogo sreče in zdravja!

Vsem čestitkam Našega tednika se pridružuje tudi *Narodni svet koroških Slovencev, Enotna lista in Krščanska kulturna zveza.*

Drage bralke, dragi bralci!

Če vaši sorodniki ali znanici praznujejo osebni praznik, jim lahko brezplačno čestitate tudi v Našem tedniku. Čestitko nam pošljite po pošti ali sporočite po telefonu (0463) 512528-26.

Obiskal nas je Sten Vilar

Povabila ga je Katoliška otroška mladina in pripeljal se je iz Nove Gorice, kjer živi in ustvarja z otroki. V četrtek, 24. oktobra, se je ustavil v otroških vrtcih „Naš otrok“ v Celovcu in v Bilčovsu; mladi publikli je pripovedoval zgodnico posebne vrste: „Ko bom velik, bom... Le kaj? No, recimo, pilot, šofer, policaj, klovn, kuhar, vitez, razbojnik, zdravnik.“

Sten se je odločil za kuharja. Spekel je specialiteto posebne vrste: palačinko z žvečilno gumo. Lahko si predstavljate krohot gledalcev, ko se je slavnemu kuharju palačinka napihnila kakor balonček in nazadnje počila, da se je stresel štedilnik in kuhar s svojo kapo vred. Tudi kot zdravnik se je izkazal nadvse sposobnega. Bolehnega pacienta — z zahrbtno boleznijo „pokanja kosti“ — je čudežno ozdravil s prvovrstnim napitkom: snežnim mlekom.

Toda konec koncev je moral spoznati, da vsak poklic pomeni delo, delo in še enkrat delo. Zato se je v začudenju vseh odločil, da bo postal, ko bo velik, majhen. To pa zato, ker se bo tako lahko igral, veselil in uganjal raznorazne zanimive stvari, če se mu bo kdajkoli zazdelo. Tudi na Koroško bo spet prišel, ko bo nabral dovolj igrač, lutk in se spomnil kake zanimive zgodbe.

P. Zablatnik

Zapustil nas je Martin Ressimann

V Rožeku še ni bila zagrnjena gruda, že je zaječal bolesteri krik iz sosednje, lediške fare. Na zgodnji predvečer Vseh svetih je vse prerano iznenadna smrt doletela Tratnikovega očeta, Martina Ressimanna. Komaj pred pol leta je obhajal svoj šesti križ, a se je kljub srčnim težavam zadnje čase sorazmerno dobro počutil. Poveselil se je še ob šestdesetletnici prijatelja Šimeja Triessniga; komaj pred tednom dni in še zadnje uro svojega življenja je skušal usklajevati pogrebne svečanosti za umrlega Fugerjevega Hajnčka z domačim bogoslužjem na praznik Vseh svetih.

„Smrt ne izbira, vse pobira . . .“ Kolikokrat je s svojimi pevci pospremil rojake na zadnje pot; kolikokrat pa je tudi počastil tega in onega iz naših vrst! Tratnikov Martin je bil kot hrast, bil je značilen člen „roda izpod Jepe“. Počasna in preudarna je bila njegova govorica; kmečka grča, ki ni poznala prefinjenih zvijač, pač pa le trde, odkrite besede, brez vsake hinavščine. Ni imel želje stati v žarišču žarometov, tuja mu je bila slast po slavi, ker je bil

človek, ki je stal na svoji zemlji, zavedajoč se svojega pokolenja, svoje moči in tudi nemoči. Kot otrok je doživljal barbarstvo nacifašizma — toda alternative zanj ni bilo. „Slovenec sem“ . . . je bila njegova izpoved; toda ne samo na ustnicah — živel jo je, kot svojo vero. In to je poleg dela izpolnjevalo njegovo življenje — sicer časovno kratko, a vsebinsko zvrha izpolnjeno.

Porajajo se spomini . . .

Tam, v mrzli tujini, sedita dva kuštrava „muæada puæbča“ in prisrčno pojeta domačo slovensko pesem — sredi „najtemnejše nemške noči“ — Tratnikov Mirti pa Birton Semu . . .

Da, rod, ki ima take sinove, ne more izumreti! Pa naj je bil tudi že tolikokrat obsojen na smrt.

Te besede naj bodo posvečene človeku, ki je bil in bo ostal v duhu med nami. Niso naju vezale sorodstvene vezi, marveč utrip srca, prijateljstvo še iz mladih let. Včasih sva imela različna mnenja, a nista se prepirala — skušala sva razumeti drug drugega, saj sva imela skupni cilj: Slovenec sem!
F. Č.

Smrt na durc'e kljuka, se cìava šiša joka

Fugerjevemu očetu v slovo

S to ganljivo, a primerno pesmijo, se je na rožeškem pokopališču poslovil moški zbor Jepa-Baško jezero, pod vodstvom mag. Aleša Šusterja, od Hainčka Lepuschitza, pd. Fugerjevega očeta z Raven. Že v rani mladosti je leta 42 s svojimi starši okusil tedanjo nacistično strahovlado in barbarsko izseljevanje ter pregnanstvo s svojega rodnega doma.

Ni klonil, ko je leta petinštirideset prišel spet na svoj dom; takoj se je lotil dela. Svojo oropano domačijo je preuredil v sodobno kmetijo. Ko pa si je ustvaril družino, si je postavil za geslo „Mati, domovina, Bog“, o čemer pričajo živi spomeniki, ki bodo živeli in delovali v njegovem duhu.

Petinštirideset let si, dragi Hainček, pel v cerkvenem

zboru zelo te bomo pogrešali, pre-zgodaj si nam bil izrgan; kdo Te bo nadomestil? Tako se vsi sprašujemo, a odgovora ni. Pridružil si se angelskemu zboru. Božja volja in previdnost sta tako hoteli, da si šel skozi trpljenje v lepše večno življenje, v katero si trdno veroval.

Najlepša hvala, da smo Te imeli; hvala za vse Tvoje vesele in prijetne ure, ki smo jih doživeli skupaj v pevskem zboru. V prepričanju, da bo Tvoj zarod v Tvojem duhu in geslu deloval naprej, počivaj v miru!
Lu

V časten spomin dipl. trg. Janku Uranku

Narodni svet in uredništvo Našega tednika so se na pokopališču v Hodišah spomnili dipl. trg. Janka Uranka, ki je umrl lani novembra.

Pred enim letom, lani novembra, nas je v 71. letu starosti za vedno zapustil podpredsednik Narodnega sveta dipl. trg. Janko Urank. Na pokopališču v Hodišah sta se ga na majhni svečanosti spomnila Narodni svet in uredništvo Našega tednika, s katerim je bil dipl. trg. Janko Urank vedno zelo tesno povezan.

Podpredsednik Narodnega sveta dr. Pavel Apovnik je na grobu dejal, da smo z dipl. trg. Jankom Urankom izgubili velikega rodoljuba, ki nam danes

manjka s svojo besedo, nasvetom in optimizmom, ki ga je znal in vedel dati vsem, ki so ga poznali. Kot narodnostni politik, bodisi kot soustanovitelj, tajnik in podpredsednik Narodnega sveta, kot predsednik Združenja staršev na Slovenski gimnaziji in v vseh drugih funkcijah je bil zglede mlajšim, ki bodo njegovo oporoko vedno globoko spoštovali. V spomin na dipl. trg. Janka Uranka bo odslej vsako leto na pokopališču v Hodišah spomin-ska svečanost.
S. K.

Otroška igralska skupina iz Škocijana navdušila z igro

Prejšnji teden je otroška skupina iz Škocijana navdušila s premiero igre Samuela Maršaka „Mucin dom“. Pod mentorstvom prizadene učiteljice Helke Mlinar so se otroci otroškega zbora odločili, da po dolgem času v Škocijanu ustanovijo gledališko skupino. Mladi so se na pobudo svoje voditeljice udeležili seminarja Krščanske kulturne zveze, in sicer gledališke in lutkovne delavnice na Rebrci, kjer so položili temelje uprizoritve za prvo igro v Škocijanu.

V pozdravnih besedah je mag. Miha Urbinc opozoril, da je to pravzaprav dvojna premiera, in sicer premiera igre kot take in tudi nov začetek aktivnega delovanja otroške gledališke skupine po dolgih letih. Pri tem je potrebno poudariti, da je mentorki Helki Mlinar uspelo motivirati za gledališko dejavnost otroke iz svojega zbora, ki sicer le še deloma govorijo slovensko. Zanimivo je bilo videti, kako so se mladi v igri trudili za lep jezik ter kako je otrokom, ki so prvič stali na odru, uspelo, da so se sprostili in se vživeli v svoje vloge. Navdušen aplavz številnih obiskovalcev premiere, ki je bila v Kasslovi dvorani, je bil dokaz, da znajo ljudje ceniti delovanje gledališke skupine. Večkrat pa je bila tudi izražena želja, da bi imeli otroci večkrat možnost nastopiti ter da bi se naučili še kakšno igro.

Mentorka
Helka Mlinar

Pravilčno igro „Mucin dom“ je režiral Peter Militarov, za izvrstno sceno in kostume pa je poskrbela Breda Varl; koreografijo je z otroki naštudiral Minka Veselič; za glasbeni okvir predstave sta poskrbela Miriam Mlinar in Hanzi Kežar; za tehniko sta bila odgovorna Boris Mlinar in Alfred Starc. Omeniti pa moramo še pridne šivilje, ki so izdelale lepe kostume; to so bile Irena Starc, Anita Tauer, Elisabeth Horwath in Maria Markt.

Janko Ferk: *Am Rand der Stille*.
Edition Atelier, 1991.

Ferkova nova pesniška zbirka

Ferkova najnovejša knjiga pravi o tem, da je potrebno literarno izpoved iskati med vrsticami. Njegova najnovejša pesniška zbirka v nemškem jeziku „am rand der stille“ je ponoven dokaz za medvrstično izpoved pesnika, ki piše v obeh deželnih jezikih.

Uvodne besede k temu literarno umetniškemu delu je napisala Neva Šlibar, ki ugotavlja medvrstično izpoved Ferkove lirike.

Ferk je v tej knjigi v pogovoru izjavil, da more pisati samo na robu tišine. Njegov strah je utemeljen. „Najvažnejši stavek je prvi stavek,“ je izjavil Janko Ferk v pogovoru z Nevenko Šlibar.

Ferkova proza je pisanje med vrsticami. Izpoved je skrita, besede izpovedujejo tisto vsebino, ki jo Ferk želi izpovedati med vrsticami. Zato je tudi neizpodbitno besedičenje o Ferkovem pesniškem ustvarjanju, ki je zagotovilo temu, da svoje pesmi že nešteto objavljajo v tej ali oni pesniški zbirki. To je vsekakor potrebno razumeti kot pesniško sporočilo, ki govori o pesniškem sporočilu med vrsticami. V Ferkovi najnovejši knjigi je objavljena lirika, ki ji sporočilo prihodnosti nikakor ni tuje in ki ima za trajno sporočilo nemo besedilo med vrsticami.

Ferkove besede so tudi tokrat besede nemega sporočila izpovedi o pesniškem izražanju, ki izpoveduje besede o dogajanju na Koroškem in po svetu. Janku Ferku je tudi v tej nemški pesniški zbirki uspelo izpovedati stisko pisatelja, pesnika, ki svoje ustvarjanje zamolči nenehnemu molku.

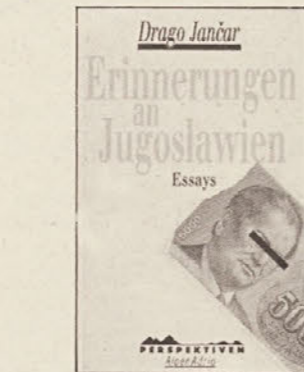
Mohorjeva izdala Jančarjeve „Spomine na Jugoslavijo“:

Popravljanje sedanosti, da živi prihodnost!

Na predvečer Vseh svetih, ki ga v Sloveniji praznujejo kot Dan mrtvih, na Koroškem pa hodimo na grobove dragih umrlih, je v Slomškovem domu Mohorjeve predstavil slovenski pisatelj Drago Jančar svojo zbirko esejev s skupnim naslovom „Erinnerungen an Jugoslawien“ (Spomini na Jugoslavijo).

Zbirka esejev, ki jo zaključuje Jančarjev dnevnik iz časa vojne za Slovenijo, je izšla pri Mohorjevi založbi. Prevode so oskrbeli številni prevajalci, med njimi najdemo letošnjega nagrajenca dežele Koroške Fabjana Hafnerja, univerzitetnega profesorja Erika Prunča, neumornega Petra Wieserja in celovskega novinarja Horsta Ogrisa. Slednji je predstavil skupno z vodjem Mohorjeve založbe dipl. inž. Francem Kattnigom ter avtorjem zbirko koroškim časnikarjem.

Knjižica, opremil jo je Jure Kocbek, sin slovenskega pesnika — velikana Edvarda Kocbeka, je že poleti vzbudila v avstrijski javnosti dokaj velik odmev, saj so izhajali odlomki le-te v prilogi dunajskega dnevnika „Der Standard“; zato je bil Ogrisor kompliment Mohorjevi, ki naj bi storila „pogumno dejanje“, skorajda odvečen, saj smo lahko prepričani, da bodo po knjigi segali vsi, ki jih zanima usoda Slovenije. Pridružimo se lahko tudi Ogrisorovi oceni, da bo bralec našel v knjigi vse „tiste informativne in podtalne argumente, ki so pripeljali do konca Jugoslavije“. Ogrisor je pri tem še posebej mislil na nemškega bralca. Dodajmo le, da knjiga zagotovo koristi vsem tistim koroškim Slovincem, ki v svojevrstni nadutosti posedajo po celovških in dunajskih kavarnah in trosijo recepte o „enotnosti Jugoslavije“ ter govoričijo o „nujni gospodarski povezanosti“ nekdanjih jugoslovanskih republik. Žal so taki toni malce pogosto posejani tudi med nezelenimi, ki so nekoč v svojem programu na najvišje politično mesto povzdigovali gesla o demokraciji ali pa o samoodločbi narodov.

govali gesla o demokraciji ali pa o samoodločbi narodov.

Zato je prav, če sežemo po razmišljanjih avtorja, ki je priznan literat preko meja Slovenije; njegova globoka in humana razmišljanja so sad opazovalca, ki je bil vedno v srčki demokratičnega gibanja Slovenije — bodisi kot predsednik PEN kluba Slovenije ali kot gibal Odbora za človekove pravice ali kot strasten govorec pri okroglih mizah v „Cankarju“, sedaj pa še kot urednik najstarejše kulturne ustanove, častitljive Slovenske matice.

Lahko bi povedali s citatom prerano umrlega južnotirolskega publicista Clausa Gattererja, da Jančar dokumentira razvoj pod tistim geslom, ki ga je Gatterer nekoč opisal takole: „Sedanost mora — zavoljo prihodnosti — popraviti, kar je preteklost popackala in uničila.“ Bralcu, predvsem nemško govorečemu, priporočam, da izjemoma začne knjigo brati tam, kjer jo Jančar konča: pri „Desetih dnevih“, ki so odločali o svobodni Sloveniji. Vem, da je začetek sodoživljalo precejšnje število koroških

Slovincem na mestu samem. Velika večina pa je od tistega slovitega 26. junija naprej slonela ob radijskih oddajnikih in televizijskih zaslonih. Še enkrat se spomnimo tistega dne, ko so srbokomunistična vojna letala grozila nad glavami v nedolžnem veselju zbranih demokratov. Med njimi so bili gostje iz Avstrije (vseh političnih barv in prepričan) in delegacije koroških Slovincem. To je bil dan, preden so prihrumeli tanki, ko so hoteli še zadnjikrat prepričati demokracijo. Jančar opisuje tudi prihod Zilka, dunajskega župana, in „večer, ko je bilo dovoljeno sanjati“. Če bo bralec začel s tem prizorom, se bo laže pridružil Jančarjevemu mnenju, ko v začetku knjige pravi: „Trdim, da so ravno tako imenovani jugoslovenarji, to v celoti pomeni uničili tudi definitivno“. Morda se bodo zamislili tudi tisti koroški vsevedni, ki si v svojih privzdevkih nenehno lastijo demokracijo in obujajo nostalgicne spomine na družbeno ureditev, ki je nikdar niso okusili. Kaj hitro pozabijo, da je sistem, ki si je prav tako prilajal demokracijo, kaj hitro zaprl neposlušne — recimo Jančarja, ki je samo bral nedovoljeno Mohorjevo knjigo.

Vendor danes Jančar ne vrača milo za drago. „To ni pamflet proti stalinizmu ali socializmu,“ je dejal ob predstavitvi. V tem smislu lahko Mohorjevi res čestitamo za pogum, in sicer da ravna z zgodovino dostojno in pravično — četudi je sama utrpela vrsto krvic.

Dr. Borut Sommeregger

Borštnikov prstan zamejski umetnici

Najvišje priznanje za gledališko umetnost v Republiki Sloveniji — Borštnikov prstan, je pretekli teden v Mariboru prejela Mira Sardoč, slovenska igralka iz Trsta. Ob prisotnosti slovenskega političnega in kulturnega vrha so na letošnjem, že 26. Borštnikovem srečanju podelili tudi priznanja ter nagrado številnim gledališčem, režiserjem in posameznikom, ki so prispevali kaj veličastnega in nepozabnega v naš skupni slovenski kulturni prostor.

Tadej Bratok

Dr. Matjaž Krmeč, član predsedstva Republike Slovenije, podeljuje Borštnikov prstan, najvišje odličje za življenjsko delo, igralki Slovenskega gledališča iz Trsta Miri Sardoč.

Premiera v Kotmari vasi

Presenetil je jezik nekaterih igralcev

Igralska skupina Slovenskega prosvetnega društva GORJANCI iz Kotmare vasi je s pomočjo mladih igralcev iz Bilčovsa in Št. Janža naštudiralala času primerno igro „Poslednja vojna njegovega veličanstva“. Pod prizadevnim mentorstvom Marije Wakounig je mladinska igralska skupina pod režijo Jožeta Voznyja minulo nedeljo uprizorila sodobno igro Žarka Petana.

Čeravno so bili nekateri mladi igralci, ki so prvič stali na odru, precej nervozni, jim je večinoma uspelo, da so se dobro vživeli v svoje vloge. V vsebinsko dobri igri so prikazali nesmisel vojne, ki še nikoli ni rešila problemov; prikazali so tudi, kako se lahko upreš takemu nasilju. Izpoved uprizoritve je Katja Gasser spremljala na klavirju; krepka pa je bila izpoved diaprozitivov med samo igro. Vlogo veličanstva je odlično odigral Darko Wakounig, ki pa seveda ni prvič stal na odr-

skih deskah. Tako kot Darko so imeli tudi nekateri drugi igralci te skupine priložnost, da so se dobro šolali na gledališkem področju. Presenetila je tudi visoka jezikovna raven nekaterih mladih igralcev. Verjetno pa je tudi prav zaradi velikih razlik nekoliko zaboleta slabo izgovorjena beseda drugih igralcev. Vsekakor pa lahko rečemo, da je igralski skupini uspelo predstaviti vsebinsko dobro igro, to pa v kraju, kjer bi človek mislil, da skoraj ni več možno izpeljati tako pozitivne

zamisli. Pozitivno pa lahko ocenjujemo tudi odločitev, da je kotmirsko društvo povabilo k sodelovanju tudi mlade iz sosednjih občin, kajti tako nastajajo kontakti, ki bogatijo. Upajmo, da bo šla igralska skupina gostovat v čimveč krajev, kjer si bo lahko pridobila še nadaljnje izkušnje. V Kotmari vasi so tako položeni temelji za gledališko dejavnost; želimo si, da bi mentorka Marija Wakounig mogla tudi v prihodnje nagovarjati mlade, da bodo naštudirali še kakšno igro.

● Izšel je Mladi rod

Te dni je izšla nova številka Mladega roda (3/4—91), ki je posvečena predvsem zimskemu času. Tokrat je priložena tudi igra sestavljanica „zima“, ki je namenjena tako otrokom kot tudi staršem. Številni avtorji, kot so Irena Žele, Milena Pipp, Tomaž Ogris, Maja Millonig-Kupper, Milka Hrobath in neumorni Hermann Germ, so zopet pripravili nad vse zanimivo številko, ki bo pritegnila k branju mlado in staro.

● Stanko Sadjak

Tiskarski škrat nam je pretekli teden kar krepko ponagajal. Zato še enkrat opozarjamo na razstavo Stanka Sadjaka (in ne kot je pomotoma zapisano Alberta) v Posojilnici v Velikovi. Kakor se je po naši pomoti izkazalo, je umetnik že tako znan, da so bili telefoni pretekli teden na uredništvu kar vroči. Umetniku, ki je vzel „preimenovanje“ z umetniškim humorjem, se vljudno opravičujemo.

● Interregionalna kultura

Mesto Celovec prireja v petek, 8. novembra, in v soboto, 9. novembra, v knjižnici v Wölfnitzu interregionalno kulturno srečanje. Tako bo v petek ob 9.30 branje pravljic (slovensko: Sonja Wakounig, italijansko — Sig. Fernando Gattuso; nemško: Mario Rupp in Masg. Erich Wappis); nato bo sledilo risanje za otroke. V nedeljo pa bodo ob 10. uri v občinskem centru odprli skupinsko razstavo Klause Brandnerja, Marie Rupp in Karla Vouka.

PETEK, 8. novembra

Jezikovni pogovor (J. Messner). Koroški ligi (R. Vospernik). Raziskovalni projekti (F. Merkač)

SOBOTA, 9. nov.

Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 10. nov.

6.30—7.00 Dobro jutro na Koroškem. — Duhovna misel (žpk. F. Zergoi). 18.10—18.30: Dogodki in odmevi.

PONED., 11. nov.

Polčas v nogometnem prvenstvu.

TOREK, 12. nov.

Oktet Suha — Nove pesmi.

SREDA, 13. nov.

Glasbena sredo. 21.05—22.00 Slovensko gledališče v evropskem prostoru — Borštnikovo srečanje.

ČETRTEK, 14. nov.

Rož — Podjuna — Zila.

NA TELEVIJI

„Dober dan, Koroška“
10. 11. 1991, ob 13. uri, TV2
predvidoma z naslednjimi pri-
spevki:

140 let Mohorjeve

Krajevne napise imajo v Selah — dvojezičnih zapisnikov sej še ne
„Medkulturno učenje v službi
človekovih pravic“ — simpozij ev-
ropskega sveta na celovski
univerzi

Tudi v poslovnem letu 1990 je
Zveza slovenskih zadrug pridobi-
la novo zaupanje — kljub potreb-
nim vrenostnim popravkom zara-
di nekaterih stečajev optimistično
gledajo v bodočnost

„Pohujšanje“ v režijski zamisli
Martina Kušerja — Cankarjeva
„Dolina šentflorjanska“ postaja
prisposodba zapiranja vase in
zavračanja vsega tujega

Opašanje na Zili

2. kolo v avstrijskem odbojkar-
skem pokalu — SK Aich/Dob —
DTJ Dunaj

PRIREDTV**CELOVEC**

KULTURNO DRUŠTVO PRI JOKLNU
AGRICANTUS —
pesmi sicilskega ljudstva
Čas: v četrtek, 7. 11., ob 20. uri

MATJAŽ VIPOTNIK

Grafike, likovna oprema knjig založbe
Wieser
Čas: v petek, 8. 11., ob 20. uri

ODPRTJE RAZSTAVE

„... ss flirt kejn Weg tsurik...“
Skupina „Gojim“ predstavlja geto v Vilni
(1941—1943)
Čas: v petek, 15. 11., ob 20. uri

RAZSTAVA SLIK FRANZA WIEGELEJA

Kraj: Evropska hiša (blizu Mestnega
gledališča), Reitschulgasse 4, v Celovcu
Čas: od 22. do 29. novembra 1991
Odprije: 22. 11., ob 16. uri
(Ob razstavi predstavitev knjige „FRANZ
WIEGELE“, ki je izšla pri Mohorjevi založbi
v Celovcu.)

ŠMIHEL

Premiera lutkovne igrice
„PEKARNA MIŠMAŠ“
(Svetlana Makarovič)
Čas: v nedeljo, 10. 11., ob 11. uri (po maši)
Kraj: v farni dvorani v Šmihelu
Nastopa: Lutkovna skupina KPD „Šmihel“

ŽELEZNA KAPLA

Dramska predstava: „SLEHERNIK“
Čas: v soboto, 16. 11., ob 19.30
Kraj: v farni dvorani v Železni Kapli
Gostuje: Igralska skupina SPD „Borovlje“
Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli

MONODRAMA-KOMEDIJA

BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE
Čas: v nedeljo, 10. 11., ob 11. uri
Kraj: v farni dvorani v Železni Kapli
Igra: POLONA VETRIH, igralka DRAME
SNG Ljubljana
Prireditelja: SPD „Zarja“ v Železni Kapli
in Slovenska prosvetna zveza

BILČOVŠ

MONODRAMA-KOMEDIJA
BLAGI POKOJNIKI, DRAGI MOŽJE
Čas: v soboto, 9. 11., ob 20. uri
Kraj: v avli ljudske šole v Bilčovsu
Igra: POLONA VETRIH, igralka DRAME
SNG Ljubljana
Prireditelja: SPD „Bilka“ in Slovenska
prosvetna zveza

VOGRČE

DOBRODELNI KONCERT
Čas: v soboto, 16. 11., ob 19.30
Kraj: pri Florjanu v Vogrčah
Nastopajo: Dekliški pevski zbor KUD
„Ivan Cankar“, Šmartno; Mislinjski oktet,
KUD „Svoboda“; Ansambel PANTA REI iz
Šmartnega
Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku

DOBRLA VAS

OBČNI ZBOR Slovenskega prosvetnega
društva „SRCE“ v Dobrli vasi
Čas: v nedeljo, 10. 11., ob 10. uri
Kraj: v kulturnem domu v Dobrli vasi

ŽRELEC

SREČANJE V DOLINI (Begegnung im
Tal)
Čas: v soboto, 16. 11., ob 20. uri
Kraj: v kulturni dvorani občine Žrelec.
Na sporedu so šegave pesmi in zabava.
Prireditelj: SPD „Radiše“

ŽITARAR VAS

The NEW TIMES BIG BAND in concert
Edina Big Band na južnem Koroškem, ki
jo sestavljajo mladi glasbeniki iz Šmihela
nad Pliberkom, se bo predstavila publiko
s celovečernim koncertom. Ljubitelji Big
Band-zvoka in seveda vsi, ki to hočejo po-
stati, so prisrčno vabljeni!
Kraj: Ljudska šola Žitarar vas
Čas: sobota, 16. 11., ob 20. uri
Prireditelj: KUMST (Kult. most) v Žitari
vasi

OBIRSKO

MARTINOVANJE
Čas: v soboto, 9. 11., ob 20. uri
Kraj: v gostilni PODOBNIK (v Beli)
Nastopa: Ansambel „Jože Šumah“, zma-
govalec Ptujkega festivala 1991! Poleg
ansambla iz Slovenije bo še nastopil pri-
ljubljeni kvartet „Smrtnikovih fantov“ iz
Kort.

KOTMARA VAS

SPD „Gorjanci“ Kotmara vas vabi na
LETNI OBČNI ZBOR
Kraj: v društveni sobi stare šole
Čas: v soboto, 9. 11., ob 20. uri

DUNAJ

„140 LET MOHORJEVE“
Čas: v petek, 15. 11. 1991, ob 19. uri
Kraj: v Slavnostni dvorani Rotovža na Du-
naju (Rathaus)
Nastopajo: Barbara Stromberger in Man-
fred Uggowitzer, Bernhard C. Bunker in
Gottfried Gfrerer, Oktet Suha
Govori: dr. Anton Koren, dir. Mohorjeve
Rojaki z Dunaja prisrčno vabljeni!

ŠT. JAKOB

Diapredavanje
„PO GORAH — DOMA IN PO SVETU“
Čas: v torek, 12. novembra, ob 20. uri
Kraj: v farni dvorani v Št. Jakobu
Predava: dr. Marian Tschertou
Prireditelj: Katoliška prosveta v Št. Ja-
kobu

ROŽEK

RAZSTAVA
Galerija Šikoronja v Rožeku vabi na odprt-
je razstave **Emrika Bernarda**.
Odprije bo v soboto, 9. novembra, ob 19.
uri. Razstava pa bo odprta do 1. decembra
1991, vsak dan od 15. do 18. ure.

VELIKOVEC

BENEFIČNI KONCERT
„Sosedje pomagajo sosedom“
Sodelujejo: Stadtkapelle Völkermarkt, ok-
tet Suha, MoPZ Kralj Matjaž, GC Heimat-
klang Bach, kvartet bratov Smrtnik,
Tamburaška skupina iz Loč, oktet bratov
Pirnat iz Ljubljane.
Kje: Neue Burg
Kdaj: v nedeljo, 10. nov. 1991, ob 19. uri
Povezovalca: mag. Zalka Kuchling in
mag. Hans Moser
Prireditelj: Socialdemokratska mlada ge-
neracija

TINJE

IZOBRAŽEVALNI POPOLDAN
Čas: sobota, 9. 11. 1991, od 14. do 18. ure
Kraj: Dom v Tinjah
Vodstvo: Jože Ropitz in Maks Michor
Spored popoldneva:
1. Zborovske pesmi in odpevi za advent
in božič (SG 312—316 in 339—340)
2. Zahvalna pesem po obhajilu
3. Slave iz SG: 284, 288, 292, 296, 300,
304, 308
Duhovnike in zborovodje prosimo, da pri-
peljejo s seboj svoje zборе. Prosimo tudi,
naj prinesejo s seboj pesmarico SLAVIMO
GOSPODA, ker bomo iz nje peli.

SODALITAS**Dom v
Tinjah**

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

V petek, 8. nov., ob 19.30
Forum za zdravstvena vprašanja:
MOŽGANSKA KAP
Predavateljica: dr. Ruža Ačimo-
vič-Janežič

v soboto, 9. nov., od 9. do 16. ure
**Seminar: GEN-IALNA PRIHOD-
NOST**, nem.
Predavateljici: mag. Bernadette
Jobst in Irmgard Siebenböck

od sobote, 9. 11., od 9. do 18. ure
do nedelje, 10. 11., od 9. do 18. ure
**Nove terapije z zdravilnimi rast-
linami**
Predavatelj: Helmut Wild

v nedeljo, 10. nov., ob 14.30
**RAZSTAVA VEZENIN po ljudskih
motivih**
Razstavlja: inž. Majda Lončnar,
Kranj-Bled
Spreme besede: dr. Marija
Makarovič, Ljubljana

v ponedeljek, 11. nov., ob 19.30
**Iz serije predavanj: LIKI NAŠE
ZGODOVINE — ANDREJ EIN-
SPIELER (1813—1888)**
Predavatelj: dv. sv. dr. Valentin In-
zko, Sveče

v torek, 12. nov., ob 9.30
**Dia-predavanje: IZRAEL —
KJER JE ŽIVEL JEZUS**
Predavatelj: Niko Karner, Celovec

v torek, 12. nov., ob 19.30
V okviru akcije: Celovška univerza
se predstavlja
Predavanje: **ENERGIJA IN ETOS
— KAKO OBLIKOVATI NAŠO BO-
DOČNOST?**, nem.
Predavatelj: univ. prof. dr. Ger-
hard Faninger, raziskovalni center
Seibersdorf

v sredo, 13. nov., od 8. do 9.30
TEČAJ ANGLEŠČINE
Vodi: mag. Katarina Zabltnik
(angleški materin jezik)

v sredo, 13. nov., ob 15. uri
Predavanje: **MADAGASKAR —
RDEČI OTOK**
Predavateljica: s. Marjeta Mrhar,
Madagaskar

v četrtek, 14. nov., ob 19.30
**ANALIZA LAS — OGLEDALO
ZDRAVJA**, nem.
Forum za zdravstvena vprašanja
Predavateljica: dr. Ingrid Stein-
böck-Arledter, Celovec

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo
„Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata pred-
sednik dr. Matevž Grlic in osrednji tajnik mag. Marjan
Pipp, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.
Uredištvu: Silvo Kumer (glavni urednik), urednika: Mari-
jan Fara in Franc Sadjak, 9020 Celovec, Viktringer Ring
26.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se
na nastov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec;
telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka
04 63 / 51 25 26-0.
Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Gionarjeva 8, 61000
Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.
Letna naročnina: Avstrija 350,— šil., Jugoslavija 900,—
Din., ostalo inozemstvo 550,— (800,— šil. zračna pošta),
posamezna številka 8,— šil. (20,— Din.).

Sporočilo po § 37 zakona o javnih obcih:

V periodičnem listu Naš tednik z dne 21. junija 1991 je bilo na straneh 8 in 9 objavljeno pismo bralcev, podpisano s „Prof. Lojze Dolinar“, v katerem so te-le pasaje, ki se nanašajo na gospoda Lipeja Kolenika:

... gospodu Koleniku zares na zavidam prav nobenega šilinga, ki jih je dobival vsa leta po vojni — zato se tistim ki teh judeževih denarcev niso dobivali vsaj ni bilo treba klanjati in hliniti režimu, ki je slovenski narod osvobajal iz meseca v mesec, na vseh področjih, tudi finančnih in tudi v imenu borčevske podpore gospodu Koleniku, neobdavčene seveda... in da imamo tako dragih in na račun koroških Slovencev preplačanih krmarjev, kakršen ste Vi, ki delate z glavo in ne z zadnjico, pravzaprav že kar dovolj...

Na predlog zasebnega tožilca Lipeja Kolenika je bila zoper prof. mag. Lojzeta Dolinarja pri dežel-nem sodišču Klagenfurt uvedena preiskava zaradi suma obrekovanja po §§ 111 in nasl. kazenskega zakonika.

Za 80-letnico sta predsedniku PoBo Janku Oitzlu čestitala tudi predsednik Zveze slovenskih združenj Mihi Antonič in poslovodja PoBo Franc Kelih

Predsednik PoBo Janko Oitzl praznoval 80-letnico

„Potrebno je iti s časom, sicer gre čas s tabo!“

Janko Oitzl, predsednik boroveljske Posojilnice, je pred kratkim čil in zdrav praznoval svojo 80-letnico. V svoji odgovorni funkciji z velikim zanimanjem in izredno prizadevnostjo spremlja gospodarski razvoj in spodbuja nastavljenice boroveljske Posojilnice, da poslujejo v zadovoljstvo svojih strank. Njegovo načelo se je vedno glasilo: Potrebno je iti s časom, ker gre sicer čas s tabo. Tako je Oitzl v letih svojega predsednikovanja (od 1974 do 1979) poskrbel, da je boroveljska Posojilnica dobila svoje poslovne prostore, katere so sodobno uredili. Poslovni uspeh je kaj kmalu potrdil pravilnost te odločitve in danes je Janko Oitzl zelo zadovoljen z dosežki Posojilnice. Ker je bila doslej pomanjkljiva gospodarska izobrazba mladih vedno velik problem slovenskih podjetij, se Oitzl še posebej veseli ustanovitve Dvojezične trgovske akademije, ki bo izobrazila sposobne gospodarstvenike za naša podjetja.

Janko Oitzl se je rodil 12. 10. 1911 na Bistrici v Rožu, kjer je obiskoval ljudsko šolo. Dobro se še spominja, da so tokrat še vsi otroci v šoli govorili slovensko, le govorica tovarnarjevih otrok je bila nemška. Po zaključku meščanske šole v Celovcu se je Janko Oitzl začel učiti za trgovca pri Kometarju v Borovljah. Od leta 1934 do 1938 je bil zaposlen pri Zadružni zvezi v Celovcu. Leta 1938 pa se je zaposlil pri boroveljskem Konzumu, katerega sta leta 1936 boroveljska in glinjska Posojilnica rešili propada. Leta 1938 so Konzum priključili rajhovski organizaciji; slovenska Posojilnica in slovenska društva so bila prepovedana. Leta 1944 je moral Janko Oitzl v vojsko. Po koncu vojne je postal leta 1947 vodja boroveljskega Konzuma. Bil je član nadzornega odbora, od leta 1947

podpredsednik, nato pa predsednik Konzuma. Že pri tem poslu je bil Janko Oitzl vedno tesno povezan z boroveljsko Posojilnico, katere predsednik je postal leta 1974 kot izkušen trgovec in gospodarstvenik. Po petih letih je svojo odgovorno funkcijo odložil in predal vodstvo Posojilnice v mlajše roke. Toda vodstvo Posojilnice ga je vedno spet zaprosilo za strokovne nasvete, tako je Oitzl neprenehoma spremljal delovanje te ustanove. Leta 1986 je bil ponovno izvoljen za predsednika; še danes kot predsednik in član upravnega odbora zavzeto skrbi za pozitivno delovanje in razvoj banke. Vesel je, da je uspelo sodobno urediti poslovne prostore, ki ustrezajo današnjim potrebam. Danes zaposluje Posojilnica v Borovljah osem ljudi, ki so vsi dobro izobraženi, posebej še poslovodja

Kelih in Kraxner. Nastavljenici so si mogli z osebnim prizadevanjem ter stremljenjem po stalnem izpopolnjevanju pridobiti zaupanje številnih novih strank, ki so danes zadovoljne z delovanjem Posojilnice. Ker je bila pomanjkljiva gospodarska izobrazba mladih v preteklosti vedno največji problem za slovenska podjetja, se Oitzl še posebej veseli, da je končno prišlo do ustanovitve Dvojezične trgovske akademije, v kateri bodo zrasli sposobni in dobro izobraženi gospodarstveniki, ki bodo v prihodnje lahko prispevali k pozitivnemu razvoju naših gospodarskih ustanov.

Dobra izobrazba gospodarstvenikov bo v prihodnje vse večjega pomena, kajti konkurenčnost na trgu postaja iz dneva v dan večja. Temu razvoju bodo lahko kos le sposobni, iznajdljivi in prizadevni gospodarstveniki. Tako konkurenčnost na primer opazimo v sektorju blagovnih združenj na podeželju, ki bodo le težko obstale v prihodnjih letih. Na delovanje gospodarskih ustanov pa bo v prihodnje seveda tudi močno vplival razvoj v sosednih državah in predvideni vstop Avstrije v Evropsko gospodarsko skupnost. Dobra strokovna izobrazba in znanje jezikov bosta zato merodajna tudi za uspeh naših podjetij.

H. St.

Koroški Slovenci!

Se želite naročiti na DELO in ga prejemati vsako jutro, ko so novice še sveže?

Cenjena naročila oziroma vprašanja pošljite pod šifro „Delo“.

PISMA BRALCEV

Odličen komentar

V pretekli številki Našega tednika sem bral izredno duhovit in zanimiv komentar Vašega sodelavca mag. Rudija Vouka. Mislim, da je popolnoma pravilno ocenil trenutni razvoj v slovenski narodnostni politiki na Koroškem. Čestitam!

K. J. S., Bistrica

Dodatek k pismu dr. Pelinke

V zadnji številki Našega tednika smo objavili odprto pismo dr. Petra Pelinke namestniku dežel-nega glavarja dr. Petru Ambrozyju, v katerem protestira, da je leta prevzel častno pokroviteljstvo nad t. i. „Hans Steinacher Gedenkfeier“.

K temu moramo še dopolniti, da se je dr. Pelinka z istim pismom obrnil tudi na deželnega glavarja dr. Christofa Zernatta in njegovega namestnika dr. Jörga Haiderja.

Uredništvo

Kapelčani srečni zmagovalci derbija

**Bilčovs — Železna Kapla
0:2 (0:2)**

Bilčovs: Katnik 3, Partl 2, Rauter 3, Schellander 3, J. Kuess 2, Ogris 2, W. Kuess 3, Ramusch 4 (72. Weichboth 0), Schanig 3 (58. Hobel 0), Schlemitz 3, Krainger 3

Železna Kapla: Rus 5, Kukovica 5, Rozman 5, Baloh 4, Köck 4, Reinwald 4, Šporn 4, Gerladnik 4, Ošina 4, Kuchar 4 (84. Wicher 0), Jenschatz 4 (69. Grubelnik 0)

Bilčovs: 200 gledalcev
Sodnik: W. Maier (povprečen)
Strelci: Kukovica (20.), Kuchar (38.)

Slabo igrišče ni dopustilo lepe igre; kljub temu je potekal derbi izredno borbeno. Bilčovščani so si kmalu priigrali terensko premoč, pa tudi nekaj priložnosti za gol, katerih pa niso izrabili oz. so imeli pri streljih na gol tudi smolo. Veliko srečnejši pa so bili tokrat Kapelčani, ki so bili uspešni s prvimi strelom na gol (Kukovica). Po prejetem голу so domačini še bolj napadali, vendar gol so zopet zadeli gostje. Po hitrem protinapadu je Kuchar povišal na 0:2. Tudi

v drugem polčasu se značaj igre ni spremenil; Bilčovščani so hudo napadali ter zapravljali priložnost za priložnostjo, gostje pa so se v hitrih protinapadih pravtako nevarno bližali domačim vratom. Trener Bilčovščanov Hobel je bil kljub porazu s svojo ekipo zadovoljen, kajti borili so se do zadnje minute.

Bilčovs: tudi proti Št. Lenartu manjkata dva napadalca

V naslednjem kolu gostuje v Bilčovsu ekipa iz Št. Lenarta, ki zaseda 11. mesto na tabeli. Kot proti Železni Kapli, bosta tudi tokrat manjkala ekipi napadalca Quantschnig (dopust) in Hartl (poškodovan). Kljub temu računa trener Hobel z dvema točkama.

Proti zadnjemu zahteva trener Fera zmago!

„Moštvo iz Liebenfelsa sicer zaseda le zadnje

Franci Rozman je bil tokrat trdnjava v obrambi Kapelčanov. Z desne: Ošina, Reinwald, Schlemitz in Rozman
slika NT/Fera

mesto na tabeli, kljub temu ga ne bomo podcenjevali,“ je dejal Fera. Od začetka bo zopet igral

Grubelnik, ki je bil na zadnji tekmi še nekoliko bolan. Poškodovan pa ni nihče.

Podliga vzhod:

1. Velikovec	14	9	3	2	18:8	21
2. Žrelec	14	6	6	2	24:11	18
3. Vetrinj	13	7	4	2	19:11	18
4. Železna K.	14	6	3	5	24:14	15
5. Borovlje	14	6	3	5	22:18	15
6. Šentandraž	14	5	4	5	17:14	14
7. Bilčovs	13	5	4	4	14:17	14
8. Mostič	14	4	5	5	18:17	13
9. Kotmara vas	14	5	2	7	22:21	12
10. Oberglan	14	4	4	6	16:21	12
11. Št. Lenart	14	4	4	6	13:25	12
12. Žitara vas	14	3	5	6	13:19	11
13. ASV	14	2	7	5	22:30	11
14. Liebenfels	14	2	4	8	11:27	8

Naslednje kolo:

Bilčovs — Št. Lenart
Železna Kapla — Liebenfels

1. razred D:

1. Metlova	14	10	3	1	40:9	23
2. St. Michael/L	14	7	5	2	29:10	19
3. Ruda	14	8	3	3	24:11	19
4. Šmarjeta	14	7	5	2	21:15	19
5. Dobrla vas	14	6	5	3	29:20	17
6. Šmihel	14	6	4	4	27:24	16
7. Št. Pavel	14	5	6	3	18:17	16
8. St. Stefan/L.	13	5	5	3	20:14	15
9. Frantschach	14	4	4	6	22:24	12
10. Globasnica	14	3	4	7	18:27	10
11. Grebinj	13	2	6	5	18:28	10
12. Galicija	14	1	5	8	10:21	7
13. Reichenfels	14	1	4	9	13:36	6
14. Labot	14	0	5	9	16:49	5

Naslednje kolo:

Šmihel — Dobrla vas
Reichenfels — Globasnica

2. razred E:

1. Post-SV	14	10	1	3	40:15	21
2. Žihpolje	14	9	3	2	27:14	21
3. Sele	14	8	4	2	32:18	20
4. Borovlje	14	8	4	2	25:11	20
5. Kriva Vrba	14	7	4	3	29:16	18
6. HSV	14	6	4	4	27:19	16
7. Poreče	13	5	4	4	25:15	14
8. Donau	13	6	2	5	27:27	14
9. Wölfnitz	14	4	5	5	18:16	13
10. Techelsberg	14	4	2	8	16:26	10
11. Ulrichsberg	14	2	6	6	19:34	10
12. Bistrica	14	2	4	8	18:25	8
13. Grafenstein	14	2	3	9	16:34	7
14. Welzenegg	14	0	2	12	11:60	2

Naslednje kolo: Kriva Vrba — Sele

KRATKI ŠPORTNI NOVICI

● ŠAH

Po remiju v prvenstvu je zdaj vsa zbranost usmerjena v pokal

SŠZ Carimpex je v tretjem kolu prvenstva v spodnji ligi-zahod remizirala z ekipo SG Raika Beljak/Marija na Zilji III (4:4). Šahisti Slovenske športne zveze so še neporaženi ter zasedajo s 15 točkami mesto na zgornji polovici lestvice. Že v soboto pa jih čaka težja naloga; tekmujejo namreč v pokalu (na štirih deskah) proti ekipi Admira Beljak, ki prvenstveno tekmuje v Zgornji ligi (najvišji razred na Koroškem). Druga ekipa SŠZ Posojilnica pa je po dveh porazih tokrat igrala neodločeno (4:4).

● ODBOJKA

Hišnik je pozabil odpreti dvorano

Brez truda so tokrat Dobljani odnesli dve točki z Dunaja (Südstadt). Domačini so se namreč slabo dogovorili s hišnikom dvorane, tako da so ostala vrata pred tekmo zaprta. Po pravilih odbojkarke zveze je sodnik tekmo odpoval — rezultat pa se glasi 3:0 za Dob. Zdaj se Dobljani pripravljajo na pokalno tekmo, ki bo v soboto ob 19. uri v Velikovicu. Nasprotnik prihaja z Dunaja (DTJ Dunaj). Omenjeni klub so ustanovili dunajski Čehi in imajo tako kot manjšinski klub nekaj skupnega z Dobljani. Kljub temu je za odbojkarje Doba upoštevanja vredna samo zmaga.

Šmihelčani so zapravili višjo zmago

**Frantschach — Šmihel
1:3 (1:1)**

Šmihel: Leitgeb 4, Juri 5, Schein 4, Höller 3, Lutnik 3 (46. W. Berchtold 3), Buchwald 3, Rup 2 (77. Figoutz 0), Eberwein 3, Klančnik 4, Wriesnig 3, Motschilnik 4

Frantschach: 50 gledalcev
Sodnik: Fischer (soliden)
Strelci: Motschilnik (64., 76.), avtogol (28.)

Šmihelčani so pričeli tekmo precej previdno, kljub temu pa so že v 4. minuti prejeli gol. Na presenečenje domačinov, je v 28. minuti branilec Frantschacha zadel z

glavo v lastni gol. V drugem delu tekme pa so bili Šmihelčani vidno boljše moštvo, kar se je kmalu izkazalo tudi v rezultatu. Napadalec Motschilnik je namreč povišal rezultat na 1:3 ter tako pravzaprav tekmo predčasno odločil. V 82. minuti so domačini zadeli še vratnico, gol pa jim ni uspel.

Opaziti je bilo, da so si Šmihelčani v hitrih protinapadih pripravili nekaj zelo dobrih priložnosti, katere pa so klavrno zapravili

Šmihelčani doma še neporaženi; zdaj pride Dobrla vas

Šmihelčani imajo proti Dobrli vasi še odprt račun. V Dobrli vasi niso izgubili le tekme, z 1:4, temveč tudi vratarja Leitgeba, ki je bil izključen. To nesrečno tekmo želijo zdaj popraviti, vrhu tega pa so doma še neporaženi, kar jih dodatno še bolj podžiga. „Dobrla vas pa ni bila s točko v Šmihelu povsem zadovoljna,“ je dejal novi trener Wolfgang Pichler

Branilec Zankl je zadel kar dvakrat

Globasnica — Frantschach 3:3 (3:1)

Globasnica: Preitenegger 2, Fera 2, Wautsche 2, Zankl 4, G. Sadjak 2, P. Sadjak 2, Ch. Micheu 3, Hren 3, Kordesch 3, Silan 2, Schatz 2 (65. A. Wölbl 0)

Globasnica: 100 gledalcev
Sodnik: Strobl (slab). **Strelca:** Ch. Micheu (14.), Zankl (27., 38.)
V 1. polčasu so tokrat Globašani pokazali lep in hiter nogomet. Že v 14. minuti je sredinski igralec Micheu povedel z 1:0. Gostje so sicer kmalu na-

to izenačili, vendar zadevek gostov Globašanov ni vzmernil. Kot izreden igralec se je tokrat izkazal mladi branilec Zankl, ki je dvakrat zadel z glavo gol ter povišal rezultat na 3:1. V 2. polčasu pa so Globašani povsem popustili, kar so gostje hladnokrvno izkoristili. Sedem minut pred koncem so izenačili rezultat celo z 11-metrovko.

Zdaj še proti predzadnjemu

Kakor so Globašani trenutno razpoloženi, bo za njih tudi tekma v Reichenfelsu precej težka. Nasprotnik je sicer zmagal šele enkrat, kljub temu pa je na domačem igrišču precej nevaren. Še naprej pa Globašanom manjka „režiser“ E. Pajančič, ki je zaradi rdečega kartona še vedno zaprt.

Tudi novi trener ni znal preprečiti poraza

**Šmarjeta — Dobrla vas
2:1 (1:0)**

Dobrla vas: Hofstätter 3, Jörg 1, Širnik 3, Mišič 3, Erschen 3, Nemetz 2 (70. Rudi Marin 0), Prosen 3, Robert Marin 2, Appe 2, Pichler 3, Stucin 2.
Šmarjeta: 150 gledalcev. **Sodnik:** Kreuz (izgubljen pregled). **Strelci:** Prosen (64.). **Rdeči karton:** Prosen.

Novi dobrolski trener Pichler je ekipo nekoliko spremenil, kar je bila dobra poteza. Zaigrali so lep in hiter nogomet; kljub temu so domačini v 25. min. po napaki obrambe povedli na 1:0. V 64. min. je Dobrolčanom sicer uspelo

rezultat izenačiti; vendar je s hitrim protinapadom za vse presenetljivo domačinom uspelo zmagovati gol. Za Dobrolčane je bil tesen poraz nesrečen, saj so bili skoraj celo tekmo boljše ekipa. Vendar, v nogometu so pomembni le goli.

S takimi priložnostmi bi lahko dobili dve tekmi

SAK ima sicer tekmo manj, a je kljub temu postal jesenski prvak. Zdaj ga čakata še tekmi proti Klopincu in Pliberku.

FC Št. Vid — SAK 0:0

SAK: Preschern 5, Savič, Pappler 4, Kreutz 5, F. Sadjak 4, dr. Ramšak 3, M. Sadjak 5, Galo 4, H. Lippusch 3, Urschitz 3, Hober 3 (46. Blažej 4)

Št. Vid, 600 gledalcev

Sodnik: Gajšek (malenkosten, vrsta napak)

Kar trikrat je SAK v tej tekmi zadel prečko. Tako so se strelji Urschitza, Marijana Sadjaka in Papplerja odbili od prečke oz. vratnice; igralci SAK pa so v tej tekmi napravili še vrsto priložnosti; če bi vse uspešno izpeljali, bi lahko zmagali dve tekmi — in to visoko!

Toda tudi Št. Vid je bil nevaren, k sreči pa je vratar SAK Adi Preschern spet v dobri formi in je uničil vse priložnosti domačinov, pri katerih je odlično vodil režijo svak Aleksandra Čertova Paule Fischer. Namesto poškodovanega Hoberja je v II. polčasu igral Adi Blažej, ki je bil kar precej nevaren.

Igralec tekme pa je bil nedvomno Marijan Sadjak, ki je s svojimi hitrimi prodori, tudi nad 50 metrov, pustil Šentvidčane za seboj, kot da bi jih ne bilo. Zakaj potem žoge ne pošlje v gol, je gledalcem in soigralcem nejasno. Na vsak način pa gledalcem kar hitreje bije srce, ko vidijo Sadjaka v taki formi. Goli pa bodo že še prišli, so prepričani vsi.

Selani znajo zopet zmagati

Welzenegg — Sele 1:5 (1:2)

Sele: E. Oraže 4, Jug 4, Travnik 4, Fl. Oraže 4, M. Mak 4, A. Mak 4, Z. Oraže 3 (75. D. Oraže 0), Radosavljevič 4, P. Čertov 3 (60. Božič 0) K. Hribnik 4, M. Oraže 4

Celovec: 50 gledalcev. Sodnik: Einspieler (dober). Strelci: K. Hribnik (15.), Radosavljevič (32.), Travnik (47., 11-m), M. Oraže (74., 83.)

Z nekoliko spremenjeno postavo so Selani začeli tekmo zelo napadalno. Številnih možnosti sprva zopet niso mogli izrabiti, v 15. minuti pa je K. Hribnik premagal nasprotnega vratarja. Nato so se gostje prilagodili nivoju domačinov. V 32. minuti je legionar Radosavljevič po lepi solo akciji povedel na 0:2. Tik pred koncem I. polčasa pa so domačini rezultat zblížali na 1:2. Selska igra se tudi v drugi polovici ni veliko izboljšala; omembe vredni so le goli. Trener igralec Travnik je z enajstmetrovko povedel na 1:3, v zadnjih minutah pa je Mario Oraže še dvakrat premagal domačega vratarja in tako zboljšal rezultat na 1:5.

A. Oraže zaprt dve tekmi

Brez A. Oražeja bodo morali Selani nastopiti tudi v Krivi Vrbi. V Selah pa upajo, da se je končno odprlo mlademu napadalcu Mariju Oražeju. Na vsak način bodo morali Selani dane možnosti izkoristiti.

Vratar SAK
Adi Preschern
se je zopet ujel
in odlično branil
proti Št. Vidu.

Foto: Fera

Proti Klopincu mora SAK precej popraviti

V prvi letošnji tekmi je Klopincj iz Celovca odnesel eno točko (0:0). Zdaj je Klopincj na zadnjem mestu in pričakuje doma SAK, ki bo moral popraviti „blamažo“ na domačih tleh.

Da to ne bo enostavno, vedo vsi, saj je Klopincj na domačih tleh vedno zmožen podreti tudi velika. „Toda tokrat ne bo tako!“ obljublajo igralci SAK.

Klopincj — SAK

**v nedeljo, 10. 11. 1991
ob 14. uri na Kamenu**

Jesenska tekma: 0:0
Lani: 0:3 in 2:2

Koroška liga:

1. SAK	14	7	7	0	33:8	21
2. Wietersdorf	15	9	2	4	27:18	20
3. Pliberk	14	7	4	3	22:14	18
4. Treibach	15	7	4	4	23:19	18
5. Lienz	14	8	2	4	18:14	18
6. WAC	15	6	4	5	26:15	16
7. Trg	15	6	4	5	15:14	16
8. Breže	14	7	1	6	31:24	15
9. Št. Vid	15	6	3	6	18:16	15
10. Matrei	14	4	7	3	16:15	15
11. Mölltal	15	5	3	7	15:24	13
12. Wolfsberg	15	3	6	6	18:25	12
13. VSV	15	4	3	8	13:25	11
14. Lendorf	15	5	1	9	18:32	11
15. ASV	15	2	6	7	11:22	10
16. Klopincj	14	0	5	9	9:28	5

Rekordna zmaga naraščaja SAK

Kar 20:0 so premagali dečki SAK vrstnike iz Grabštanja. S tem je ekipa trenerja mag. Mirka Oražeja osvojila po polovici prvenstva 1. mesto in je jesenski prvak.

Grabštanj pod 12 — SAK 0:20

Strelci: Roman Oraže (10), Alexander Nussbaumer (6), Silvo Buchwald (3) in Roman Koren.

Borovlje — SAK pod 14 0:1

Strelec: Silvo Buchwald
Šolarji trenerja Janka Woschitza so jesenski del prvenstva zaključili na 3. mestu.

Milan Oraže
Vratar FC Tirol

„Samo do prve minute sem bil živčen“

Izreden uspeh Milana Oražeja! Na tekmi evropskega pokala (FC Tirol — PAOK iz Soluna) je Milan branil brez napake; vrhu tega je v 68. minuti celo ubranil 11-metrovko Borbokisa. Z Milanom se je pogovarjal Franc Sadjak.

NT: Na zadnji tekmi v prvenstvu si branil precej negotovo. Ali si bil zaradi tega tokrat živčen?

Oraže: To je običajno, da si pred vsako tekmo nekoliko živčen. Ko pa se tekma začne, postaneš popolnoma zbran. Tako je bilo tudi tokrat.

NT: Ali si bil s svojim nastopom zadovoljen?

Oraže: Mislim, da sem tokrat branil brez napake, čeprav ni bilo potrebno braniti veliko silovitih strelkov. Da pa sem ubranil 11-metrovko, me seveda še bolj krepi.

NT: Po 11-metrovki te je nasprotnik udaril v glavo. Še čutiš posledice?

Oraže: Ko sem ubranil 11-metrovko, se je žoga nekoliko odbila; nasprotnik je tedaj videl možnost, da zadene gol. Sam pa sem žogo hitreje zagrabil, nakar me je zadel z nogo blizu glave. To je pač usoda vratarja. Posledic udarca, hvala Bogu, ni.

NT: Z ekipo si uspel priti v tretje kolo evropskega pokala. Katero ekipo si želiš v naslednjem kolu?

Oraže: Pravzaprav mi je vseeno, kajti v tretjem kolu ni več slabe ekipe. Za nasprotnike pa bi si seveda želel kak „renomiran“ klub, kot npr. Hamburger SV, Ajax iz Amsterdama ali FC Liverpool. Te ekipe so sicer skorajda nepremagljive, vendar bi me tekma proti eni izmed teh ekip osebno precej zadovoljila.

NT: Med številnimi gledalci je bilo tudi okrog 30 Selanov, ki so te na tekmi krepko podprli. Kaj praviš k temu?

Oraže: Bil sem izreden presenečen, zato bi se na tem mestu zahvalil vsem, ki so se kljub slabemu vremenu odpravili na dolgo pot v Innsbruck. Mislim, da jih na tekmi nisem razočaral.

NT: Iskreno čestitamo k izrednim uspehom.

Z leve: Nussbaumer, Buchwald, Koren, trener mag. Oraže, R. Oraže, Wieser, Kesselbacher, K. Woschitz in I. Woschitz.

Foto: Fera

Slika zgoraj: Velik živ-žav otrok v tednu varčevanja je bil tudi na podeželju. V Posojilnici v Bilčovsu sta imela poslovodja Franci Krištof in Ani Boštjančič polne roke dela. Slika desno: Povabilu ZVEZE sta se pridružila tudi dr. Hans Madritsch (levo) in Joško Dolinšek z okusno „naravno“ zaseko.

Tradicionalni teden varčevanja; naval na banke je bil velik

Ob priložnosti 21. svetovnega dneva varčevanja so različne bančne ustanove sprejemale stare in mlade varčevalce, jih malenkostno obdarile in obenem tudi opozorile na pomen varčevanja ter jih spodbudile k nadaljnjemu. Predvsem za

otroke in mladino je varčevanje pomembno, kajti čimprej naj spoznajo smisel varčevanja.

Mlad človek, ki začne zgodaj (zlasti v otroških letih) varčevati, dobi boljši odnos do denarnega gospodarstva. Sploh

naj se zavedajo, da je denar donosen in na banki varno naložen, pa seveda tudi vsak čas dosegljiv . . .

Na ZVEZI v Celovcu so tokrat postregli gostom celo z malico in pijačo, po kateri so vsi (seveda brezplačno) rade vo-

lje segli. Dr. Hans Madritsch (Kmečka izobraževalna skupnost) in Joško Dolinšek (kandidat Skupnosti južnokoroških kmetov) sta postregla z domačo zaseko, mesar Andrej Stefitz pa je pripravil izredno okusne pečenice.

Katra
NOV KOROŠKI GRB

Knežji kamen bo zamenjal leve v koroškem deželnem grbu! Črnci so namreč protestirali proti levom v koroškem grbu, češ da si s tem dejanjem Koroška želi prisvojiti dele Afrike, domovine levov.
„DIDI“, Družina in dom 8/91

Skupnost južnokoroških kmetov
Gemeinschaft der Südkärntner Bauern
Vstopnica za Eintrittskarte zum
v
KMEČKI PLES
BAUERNTANZ

SOBOTA / SAMTAG
16. NOVEMBER 1991, 20.00
V GOSTILNI / IM GASTHAUS
ŠOŠTAR, Globasnica / Globasnitz

Za ples igra SVETOVNO ZNANI / Zum Tanz spielt das WELTBEKANNTE
„ansambel SLAK“
in FANTJE S PRAPROTNA

OB 20. URI KONCERT, NATO PLES

VSTOPNINA / EINTRITT:
Predprodaja / Vorverkauf: 5 40,-
Večerna blagajna / Abendkasse: 5 50,-
Uspešen potek plesa želi ZVEZA BANK

Dan, ko se je Slovenija dokončno poslovila od Jugoslavije: Ob razglasitvi samostojnosti 26. junija 1991 sta se v Ljubljani srečala tudi dunajski župan dr. Helmut Zilk in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc. V sredini slike vidite še dr. Boruta Sommereggerja, osebnega svetovalca prof. Peterleta.